

ΠΡΟΣΚΥΜΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Χρυσούλα Γκιούρα, ΠΕ 70

2ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΕΥΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 5/2/2024

1.Συνοπτική περιγραφή της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

Η εκπαιδευτική πρακτική υλοποιήθηκε στο 2ο Δημοτικό Σχολείο Πεύκων στο μάθημα των Θρησκευτικών στη 2^η ενότητα “Παναγία: η μητέρα του Χριστού” με τίτλο “Προσκυνήματα της Παναγίας”. Ειδικότερα, η πρακτική στοχεύει να λειτουργήσει ως διαμεσολαβητής για τη μάθηση και την ανάπτυξη της θρησκευτικής αγωγής μέσα από τον διδακτικό μετασχηματισμό των προσκυνημάτων. Οι ψηφιακοί χάρτες θεωρούνται ισχυρά μέσα οπτικοποίησης και η ένταξή τους στη μαθησιακή διαδικασία επιβάλλεται καθώς η οπτική αναπαράσταση τοποθεσιών και κατανομών βοηθά στην καλλιέργεια ερευνητικού πνεύματος, την κατανόηση και αφομοίωση του αντικειμένου της διδασκαλίας. Παράλληλα, με τη βιωματική προσέγγιση των θρησκευτικών εννοιών επιτυγχάνεται η σύνδεση του γνωστικού μέρους του μαθήματος με την πραγματική κατάσταση, καθώς η αξιοποίηση των ψηφιακών χαρτών προσθέτει στην αξιοπιστία μιας ιστορίας γιατί ο τόπος και η θέση είναι συνυφασμένες με την ίδια την έννοια του προορισμού. Η πρακτική μέσω των δραστηριοτήτων προωθεί την εφαρμογή καινοτόμων προσεγγίσεων και οι μαθητές /τριες αξιοποιώντας ψηφιακούς χάρτες του φωτόδεντρου σε διάφορα γνωστικά αντικείμενα (Γεωγραφία - Θρησκευτικά - Πληροφορική) με ποικίλους τρόπους, συνεργάζονται δημιουργικά και κατασκευάζουν τον διαδραστικό χάρτη που απεικονίζει τα προσκυνήματα της Παναγίας μέσα από την πλατφόρμα ArcGIS. Κατά τη διάρκεια της πρακτικής υπήρξε επίσης συνεργασία με το επιστημονικό Κέντρο Ψηφιακής Γεωγραφικής Εκπαίδευσης Digital Earth που υποστηρίζει τις ανάγκες των εκπαιδευτικών σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και ευχαριστούμε θερμά τον κ. Νικόλαο Λαμπρινό, Καθηγητή Γεωγραφίας και της Διδασκαλίας της, του Παιδαγωγικού Τμήμα Δημοτικής εκπαίδευσης στη Θεσσαλονίκη που στήριξε την προσπάθειά μας.

2.1 Στοιχεία σχεδιασμού

Στις πολύπλοκες κοινωνικές, πολιτικές, οικονομικές και πολιτισμικές αλλαγές των τελευταίων δεκαετιών η μαθησιακή διαδικασία ανταποκρινόμενη, διευρύνεται και τα εκπαιδευτικά εργαλεία του Web2.0 μεταλλάσσοντας το εκπαιδευτικό πλαίσιο, συμβάλλουν στην καινοτόμο παρουσίαση του περιεχομένου του Μαθήματος των Θρησκευτικών (ΜτΘ) με αλληλεπιδραστικό τρόπο (Μητροπούλου, 2012).

Κατά τον σχεδιασμό εκπαιδευτικών δράσεων θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η αλληλεπίδραση των μαθητών/τριών με τον υπολογιστή, καθώς οι μαθητές/τριες μαθαίνουν ενεργώντας (learning by doing), (Μητροπούλου, 2008: 125). Οι εφαρμογές που

αναπτύσσονται στη διδακτική πρόταση, έχουν σκοπό τη διευκόλυνση ομαδοσυνεργατικών δραστηριοτήτων που βασίζονται στην άμεση αντίληψη της τρίτης διάστασης του χώρου (Αλμπανάκη&Γκιούρα,2016:306).

Η δυνατότητα συλλογής, επεξεργασίας, διαχείρισης και οπτικοποίησης δεδομένων που έχουν σχέση με τον χώρο και η σύνδεση χωρικής και περιγραφικής πληροφορίας μέσω των γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών (GIS), τα καθιστά δυναμικά εργαλεία μάθησης (Λαμπρινός, 2015:20). Παρέχουν τη δυνατότητα σύνδεσης των μνημείων με τον φυσικό τους χώρο, με αποτέλεσμα τον συσχετισμό των μνημείων μιας ευρύτερης περιοχής και την κατανόηση των σχέσεων φυσικού περιβάλλοντος και ιστορικής πραγματικότητας. Ο συνδυασμός των προγραμμάτων των γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών (GIS) με τα συστήματα εικονικής πραγματικότητας (VR) απαντώνται όλο και περισσότερο στην εκπαίδευση (Haklay, 1998: 6).

Η διδακτική πρακτική προωθεί και επιδιώκει την εμπειρική και διερευνητική μέθοδο διδασκαλίας, καθώς η αξιοποίηση της διαδικτυακής χαρτογραφίας, ένα αλληλεπιδραστικό περιβάλλον και όχι ένας χάρτης – εικόνα (Λαμπρινός, 2002:259), υποστηρίζει τον ενεργό ρόλο των εκπαιδευομένων και τον προσανατολισμό προς την ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων υψηλού επιπέδου αντί της απλής συγκέντρωσης πληροφοριών (Λαμπρινός, 2015:22).

2.2 Διδακτικοί στόχοι

Στόχοι σχετικοί με το γνωστικό αντικείμενο:

- Να αναγνωρίζουν τις βασικές κατηγορίες χαρτών, όπως και το είδος και την ποικιλία των πληροφοριών που παρέχει κάθε κατηγορία.
- Να καλλιεργήσουν την ικανότητα χρήσης χαρτών στην καθημερινή ζωή.
- Να κατονομάζουν και εξηγούν προσωνύμια και χαρακτηρισμούς της Παναγίας.
- Να περιγράφουν και εξηγούν με παραδείγματα την οικειότητα και τη στενή σχέση των Χριστιανών με την Παναγία.
- Να επιβεβαιώνουν πόσο ενέπνευσε η Παναγία την τέχνη και τον πολιτισμό στην Ελλάδα.
- Να αξιοποιούν το οπτικοακουστικό υλικό, αναπτύσσοντας βασικές δεξιότητες κατανόησης και παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου.

Στόχοι σχετικοί με δεξιότητες που αφορούν στο γνωστικό αντικείμενο:

- Να εξοικειωθούν με τη διαχείριση πληροφοριών.
- Να δημιουργούν περιβάλλοντα βασισμένα σε πραγματικές καταστάσεις και υποστήριξη αυθεντικών μαθησιακών δραστηριοτήτων.
- Να αναπτύξουν ικανότητα μεταφοράς και διάχυσης του παραγόμενου μαθησιακού υλικού έξω από τους τοίχους του σχολείου στο οποίο έχουν πρόσβαση όλοι.
- Να αναπτύξουν κριτική ικανότητα σύνθεσης και ανάλυσης γνώσεων.
- Να ενδυναμώσουν τη συγκριτική και κριτική ικανότητα και να ενισχύσουν τη δυνατότητά τους να διαμορφώνουν προσωπική άποψη.

Στόχοι σχετικοί με τη χρήση της τεχνολογίας:

- Να εξοικειωθούν με εκπαιδευτικούς ιστοτόπους, όπως το “Πανελλήνιο Αποθετήριο Μαθησιακών Αντικειμένων Φωτόδεντρο”.
- Να επιλέγουν και να χρησιμοποιούν κατάλληλα εργαλεία ΤΠΕ για την υλοποίηση των εργασιών που αναλαμβάνουν.
- Να συνθέτουν, να δημιουργούν και να μετασχηματίζουν πληροφορίες και υλικό.
- Να αναπτύξουν ικανότητες χρήσης και αξιοποίησης των εκπαιδευτικών λογισμικών.
- Να υλοποιούν στοχευμένη χαρτογράφηση ώστε να αποτυπωθεί ο οδηγός των προσκνημάτων της Παναγίας σε έναν χάρτη με ποικίλες πληροφορίες.

Στόχοι σχετικοί με τις κοινωνικές δεξιότητες (π.χ. διαπραγμάτευση, συνεργασία, διάλογος, ενσυναίσθηση, συμμετοχή σε ομάδα, ανάληψη ρόλων, κ.λπ.):

- Να μάθουν να συνεργάζονται, να διατυπώνουν άφοβα τη γνώμη τους, να βρίσκονται αντιμέτωπα με προβλήματα και να προτείνουν λύσεις.
- Να αποκτήσουν δεξιότητες άντλησης, συλλογής, οργάνωσης, ανάλυσης και επεξεργασίας και παρουσίασης δεδομένων.
- Να εξασκηθούν στις συνδυαστικές δεξιότητες ψηφιακής τεχνολογίας και συνεργασίας.
- Να αναδεικνύουν τις ικανότητές τους και να ενισχύουν την αυτοεκτίμησή τους.

2. Πραγματοποίηση της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

3.1 Περιβάλλον – πλαίσιο

Η ανοικτή αυτή εκπαιδευτική πρακτική αξιοποίησης ψηφιακού περιεχομένου εφαρμόστηκε στη 2η ενότητα “Παναγία: η μητέρα του Χριστού” των Θρησκευτικών με τίτλο “Προσκυνήματα της Παναγίας” τη σχολική χρονιά 2023-2024. Το περιεχόμενο της ενότητας θεωρείται οικείο στους/στις μαθητές/τριες, καθώς οι εικόνες της Παναγίας είναι ιδιαίτερα γνωστές μέσα από παραστάσεις (βιώματα, εμπειρίες) διαφόρων εικόνων που έχουν από την καθημερινή ζωή τους. Η δημιουργία ενός ψηφιακού χάρτη και ειδικότερα ενός χάρτη για το ΜτΘ, με θέμα τα προσκυνήματα της Παναγίας καθώς και η αδυναμία γνωριμίας των διάσπαρτων εκκλησιαστικών κειμηλίων από τους/τις μαθητές/τριες της Δ΄ Δημοτικού αποτελεί σημαντικό παράγοντα προσωπικών εμπειριών. Στόχος η διαθεματική και διεπιστημονική προσέγγιση των γνωστικών αντικειμένων των Θρησκευτικών, της Γεωγραφίας και των ΤΠΕ.

Κατά τη διάρκεια υπήρξε συνεργασία με το επιστημονικό Κέντρο Ψηφιακής Γεωγραφικής Εκπαίδευσης Digital Earth, <https://digital-earth.edu.gr> το οποίο υποστηρίζει τις ανάγκες των εκπαιδευτικών σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι χρήστες του δικτύου είναι σε θέση να δημιουργήσουν, να εισάγουν και να αποκτήσουν πρόσβαση σε δραστηριότητες χαρτογράφησης.

3.2 Ηλικιακή ομάδα

Η πρακτική εφαρμόστηκε σε μαθητές/τριες του 2ου Δημοτικού σχολείου Πεύκων του Νομού Θεσσαλονίκης της Δ΄ τάξης, ηλικίας 9-10 ετών (9 αγόρια και 14 κορίτσια) που παρακολουθούσαν το μάθημα των Θρησκευτικών τη σχολική χρονιά 2023-2024.

3.3 Πρότερες γνώσεις και διάρκεια εφαρμογής

Οι μαθητές/τριες είναι εξοικειωμένοι/ες με τη χρήση λογισμικών τύπου συγγραφής και παρουσιάσεων, στους κανόνες χρήσης του διαδικτύου, την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο και τη χρήση εκπαιδευτικών σελίδων («Φωτόδεντρο»).

Ώρες διδασκαλίας: 8 ώρες σε διάστημα τεσσάρων εβδομάδων. Υπήρξε και ενασχόληση μεταξύ των μελών των ομάδων διαδικτυακά για να ολοκληρωθούν κάποιες δραστηριότητες.

3.4 Αναλυτική περιγραφή της πραγματοποίησης της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

Η πρακτική αναπτύσσεται σε 4 δίωρα έτσι ώστε οι μαθητές/τριες να μελετήσουν, κλιμακωτά, τα προσκυνήματα της Παναγίας ανά διαμέρισμα και να καταγράψουν σχετικές πληροφορίες με αυτά, όπως που βρίσκεται, πότε γιορτάζει, ιστορίες, αφηγήσεις, θαύματα και φωτογραφικό υλικό για την εικόνα της Παναγίας. Οι μαθητές/τριες εργάζονται ομαδοσυνεργατικά σε ομάδες των τριών ατόμων. Ο χωρισμός των μαθητών/τριών σε ομάδες γίνεται με παιγνιώδη τρόπο με την ελεύθερη εφαρμογή <https://wheelofnames.com/el/> (ο τροχός των ονομάτων), με ανομοιογενή σύνθεση, αλλά και ισοδύναμες με μέλη που διαθέτουν εξοικείωση με τον υπολογιστή και ευχέρεια χρήσης λόγου. Στο εσωτερικό των ομάδων μπορεί επίσης να υπάρχει περαιτέρω εξειδίκευση και ανάληψη ρόλων από τους/τις μαθητές/τριες.

1η & 2η Διδακτική ώρα (1ο διδακτικό δίωρο)

Ανάκληση προηγούμενης γνώσης

Κατά το πρώτο δίωρο, οι μαθητές/τριες με την τεχνική ιδεοθύελλας/καταιγισμού ιδεών με κεντρικό θέμα “Η Παναγία” καλούνται να πουν τις λέξεις που τους έρχονται αυθόρμητα και συνειρμικά με τον ιδιαίτερο ρόλο της Παναγίας. Ο/Η εκπαιδευτικός απλώς καταγράφει στον πίνακα γύρω από τη λέξη-κλειδί κάθε άλλη λέξη που οι μαθητές/τριες θεωρούν σχετική, χωρίς να σχολιάζει, να ερμηνεύει ή να παραφράζει. Στη συνέχεια γίνεται παρουσίαση video με τα ονόματα της Παναγίας και η εκπαιδευτικός επιλέγει τη διδακτική μορφή του εννοιολογικού χάρτη για να εστιάσει στις θεομητορικές γιορτές και στα θεοτοκωνύμια. Αφού εντοπίσουμε την κεντρική ιδέα της θεματικής ενότητας με καθοδηγούμενο διάλογο ενεργοποιούμε τους/τις μαθητές/τριες να συμμετέχουν στη συζήτηση και να εκφράσουν σκέψεις και συναισθήματα. Οι μαθητές/τριες ασκούνται με τις ερωτοαποκρίσεις στην εκμαίευση εκείνων των γνώσεων που θα συνδέουν την απάντησή τους με συγκεκριμένο τμήμα του εννοιολογικού χάρτη. Τέλος, μελετούν και αξιοποιούν πλούσιο υλικό από το Φωτόδεντρο που σχετίζεται με συλλογή εικόνων της Παναγίας ανατολικής τεχνοτροπίας <https://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8928>, και δυτικής τεχνοτροπίας <http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-4870> που βοηθά τους/τις μαθητές/τριες να εξοικειωθούν με τα Θεοτοκωνύμια και να εντοπίσουν διαφορές (πρόσωπα, χρώματα, στάσεις, αντικείμενα) στις εικόνες ανατολικής και δυτικής τεχνοτροπίας. Ακόμη μελετούν το μαθησιακό αντικείμενο Το

βιβλίο με τα ονόματα της Παναγίας <http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-5012> για να σχηματίσουν μια ολική εικόνα των ονομάτων της Παναγίας.

3η & 4η Διδακτική ώρα (2ο διδακτικό δίωρο)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: [Παραγωγή γραπτού κειμένου]

Διάρκεια: (2 διδακτικές ώρες)

Είδος δραστηριότητας: (Διερευνητική δραστηριότητα ανάγνωσης πηγής και παρουσίασης)

Οργάνωση τάξης: (εργασία σε ομάδες)

Ρόλος του διδάσκοντα: (ενθαρρυντικός, υποστηρικτικός, συμβουλευτικός, διευκολυντικός, συντονιστικός, διαμεσολαβητικός)

Σύνδεση με τον διδακτικό στόχο:

Προετοιμασία/Μνήμη/Επανάληψη

Αξιοποίηση οπτικοακουστικού υλικού, αναπτύσσοντας βασικές δεξιότητες κατανόησης και παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου.

Ανάπτυξη δεξιοτήτων άντλησης, συλλογής, οργάνωσης, ανάλυσης και επεξεργασίας και παρουσίασης δεδομένων.

Εξοικείωση με τη διαχείριση πληροφοριών

Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο: Ιστοσελίδες, Google Docs

Περιγραφή: Για την ανάπτυξη της δραστηριότητας οι ομάδες βρίσκονται σε ηλεκτρονικό περιβάλλον χαρτών (google map & google earth) και αναζητούν στον χάρτη το διαμέρισμα της ομάδας τους. Βρίσκουν και καταγράφουν προσκυνήματα που έχουν σχέση με την Παναγία. Στη συνέχεια επισκέπτονται διάφορες ιστοσελίδες με την καθοδήγηση της εκπαιδευτικού και μελετούν πληροφορίες για τα πιο αντιπροσωπευτικά στοιχεία των προσκυνημάτων του διαμερίσματος που κατέγραψαν κατά την χαρτογραφική περιήγηση. Η κάθε ομάδα θα έπρεπε να επεξεργαστεί τις πληροφορίες, και με στοχευμένες ερωτήσεις από την εκπαιδευτικό να ταξινομήσει τις πληροφορίες. Οι προφορικού τύπου ερωτήσεις στους/στις μαθητές/τριες θα προσδώσουν επικοινωνιακό χαρακτήρα στο μάθημα.

Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Τη μελέτη πληροφοριών ακολούθησε η παραγωγή γραπτών κειμένων για το ερευνητικό θέμα της κάθε ομάδας.

5η & 6η Διδακτική ώρα (3ο διδακτικό δίωρο)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1η: [Χαρτογράφηση]

Διάρκεια: (2 ώρες)

Είδος δραστηριότητας: (συζήτηση, δημιουργία υλικού, παρουσίαση)

Οργάνωση τάξης: (εργασία σε ομάδες)

Ρόλος του διδάσκοντα: (ενθαρρυντικός, υποστηρικτικός, συμβουλευτικός, διευκολυντικός, συντονιστικός, διαμεσολαβητικός)

Σύνδεση με τον διδακτικό στόχο:

Εξοικείωση με διαδικτυακές εφαρμογές και περιβάλλοντα

Δημιουργία περιβαλλόντων βασισμένων σε πραγματικές καταστάσεις και υποστήριξη αυθεντικών μαθησιακών δραστηριοτήτων

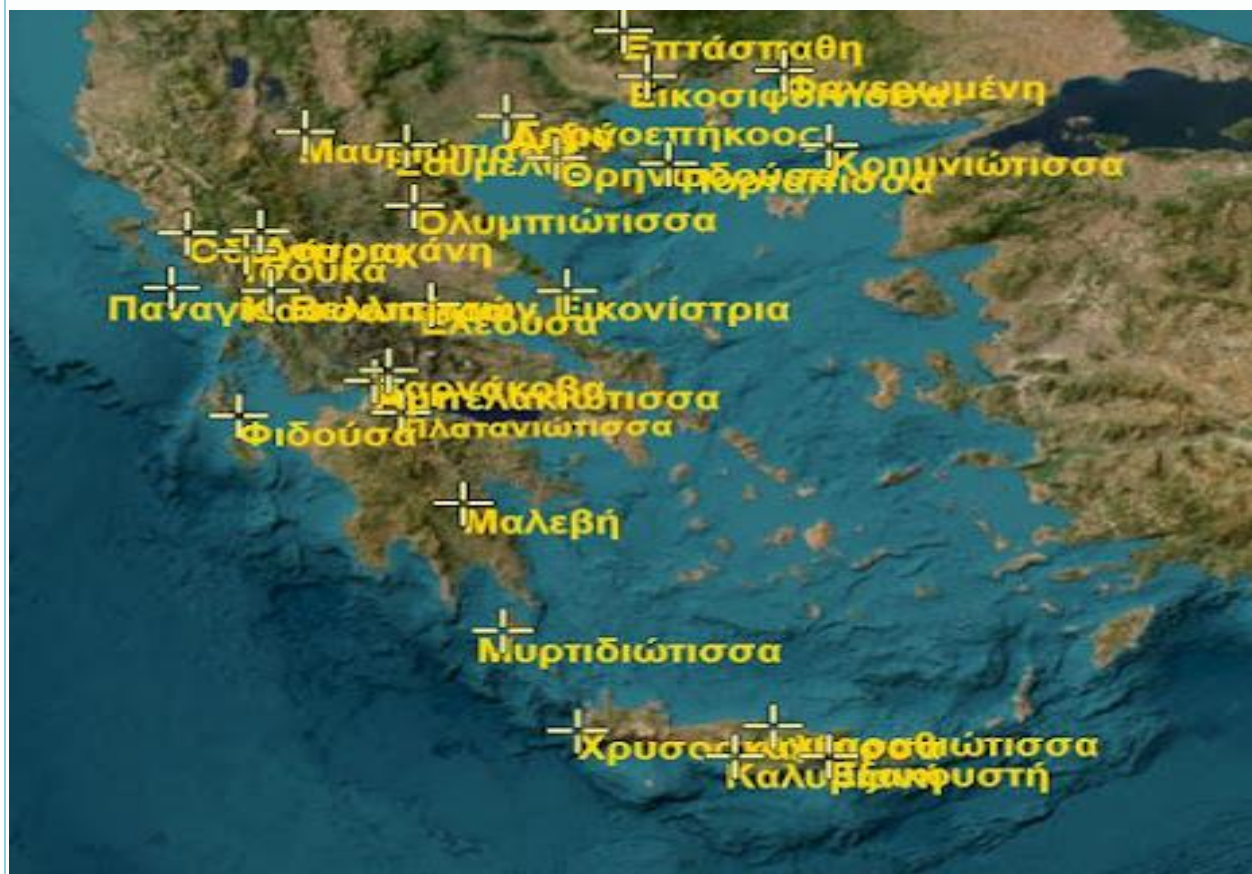
Υλοποίηση στοχευμένης χαρτογράφησης ώστε να αποτυπωθούν τα προσκυνήματα της Παναγίας σε έναν χάρτη με ποικίλες πληροφορίες.

Ενδυνάμωση της συγκριτικής και κριτικής ικανότητας και ενίσχυση της δυνατότητά τους στη διαμόρφωση προσωπικής άποψης

Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο: Διαδραστικός χάρτης: <https://arcg.is/1W5yXq>

Περιγραφή: Οι μαθητές/τριες αξιοποιούν την πλατφόρμα ArcGIS, <http://www.arcgis.com/features/>, η οποία συνδέει χάρτες, εφαρμογές, δεδομένα και ανθρώπους και δίνει τη δυνατότητα στον χρήστη να ανακαλύπτει, να χρησιμοποιεί, να δημιουργεί και να κοινοποιεί χάρτες από οποιαδήποτε συσκευή, οπουδήποτε, οποιαδήποτε στιγμή. Οι μαθητές/τριες συνέλεξαν υλικό που αφορούσε τις ερευνητικές ομάδες (κείμενα, εικόνες) και δινόταν οδηγίες από την εκπαιδευτικό σε σχέση με την πλατφόρμα και την επεξεργασία του χάρτη. Για να δημιουργηθεί ο χάρτης αρχικά επέλεξαν το υπόβαθρο του χάρτη και για να γίνει η εισαγωγή δεδομένων στον χάρτη της περιοχής που διάλεξαν, πρόσθεταν θεματικά επίπεδα από τις σημειώσεις του χάρτη. Κατόπιν επέλεξαν το εικονίδιο σχεδίασης που επιθυμούσαν, εντόπιζαν το σημείο πάνω στον χάρτη και το τοποθετούσαν. Επέλεξαν ποια σημεία επιπλέον ήθελαν να τονίσουν όπως και το είδος του υλικού που θα ενσωματώσουν και προσέθεταν πληροφορίες και εικόνες. Με τον τρόπο αυτό μπορούσαν να κατασκευάσουν οποιοδήποτε χαρτογραφικό επίπεδο. Στη συνέχεια μεταφόρτωναν το υλικό στην πλατφόρμα όπου είχαν τη δυνατότητα να προβούν και τέλος γινόταν η εισαγωγή των μεταδεδομένων από την εκπαιδευτικό (Εικόνα 1).

Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Η ανταλλαγή απόψεων σε κλίμα αμοιβαίας αποδοχής και η συλλογική λήψη αποφάσεων εξασφάλισε την αποτελεσματική δημιουργία του διαδραστικού χάρτη.

Εικόνα 1 – Διαδραστικός χάρτης

<https://arcg.is/1W5yXq>

7η & 8η Διδακτική ώρα (4ο διδακτικό δίωρο)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: [Παρουσίαση της ερευνητικής εργασίας]

Διάρκεια: (2 διδακτικές ώρες)

Είδος δραστηριότητας: (Παρουσίαση)

Οργάνωση τάξης: (συνεργασία ομάδων)

Ρόλος του διδάσκοντα: (ενθαρρυντικός, υποστηρικτικός, συμβουλευτικός, διευκολυντικός, διαμεσολαβητικός)

Σύνδεση με τον διδακτικό στόχο: Εφαρμογή εννοιών/κανόνων.

Ανάπτυξη ικανότητας μεταφοράς και διάχυσης του παραγόμενου μαθησιακού υλικού έξω από τους τοίχους του σχολείου στο οποίο έχουν πρόσβαση όλοι.

Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο: Προσκυνήματα της Παναγίας <https://arcg.is/1W5yXq>

Περιγραφή: Η δραστηριότητα αποτελεί παρουσίαση της ερευνητικής εργασίας και του διαδραστικού χάρτη στην ολομέλεια των μαθητών/τριών του σχολείου. Οι μαθητές/τριες σε ομάδες παρουσιάζουν τα προσκυνήματα της Παναγίας ανά διαμέρισμα.

Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Μέσα από αυτήν, ενισχύεται η σχέση με τη θρησκευτική παράδοση της Ελλάδας, αφού οι μαθητές/μαθήτριες μέσα από τις σκόπιμες περιγραφές, επιτυγχάνουν ουσιαστική γνωριμία με τον τόπο και ικανότητα αναγνώρισης των μνημείων. Ακόμη, κατανοούν τη θρησκευτική τέχνη και αναγνωρίζουν τη σημασία της εικόνας στην Ορθόδοξη παράδοση και στην προσωπική τους ζωή.

3. Στοιχεία τεκμηρίωσης και επέκτασης της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

4.1 Αποτελέσματα - Αντίκτυπος

Κατά την εφαρμογή της δράσης τέθηκαν συγκεκριμένα ερωτήματα τα οποία είχαν στόχο να καθοδηγούν την όλη διδακτική-μαθησιακή διαδικασία και αποτέλεσαν ταυτόχρονα και οδηγό της διαμορφωτικής αξιολόγησης.

Η δράση εμπλέκει ενεργά τους/τις μαθητές/τριες στη μαθησιακή διαδικασία και στην παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού μέσω διαδικτυακών εργαλείων. Κατά τη διάρκεια δόθηκε η ευκαιρία στους μαθητές και στις μαθήτριες να συνεργαστούν και να αλληλεπιδράσουν, να αναπτύξουν τη δημιουργικότητα και την κριτική τους σκέψη.

Υπήρξε επίσης επίτευξη ασύγχρονης επικοινωνίας μεταξύ μαθητών/τριών και εκπαιδευτικού και ουσιαστικά επήλθε κατάργηση χρονικών και τοπικών περιορισμών.

Η διάχυση του παραγόμενου υλικού στον διαδραστικό χάρτη δημιούργησε στους/στις μαθητές/τριες αίσθημα ευθύνης και εκτίμησαν την αξία της ομαδικής εργασίας.

4.2 Απρόσμενα γεγονότα

Κατά τη διάρκεια της χαρτογραφικής περιήγησης οι μαθητές/τριες δήλωσαν ικανοποιημένοι/ες με τα αποτελέσματα της έρευνάς τους. Ήθελαν όμως περισσότερες πληροφορίες για να μελετήσουν τα προσκυνήματα. Έτσι, αφού διατέθηκαν οι διάφορες πηγές ελεύθερα, συμπεριλαμβανομένων των λογισμικών και των ανοιχτών δεδομένων κατέστη προσβάσιμη στους/στις μαθητές/τριες η γεωχωρική εκπαίδευση.

4.3 Εκπαιδευτική τεχνική σε σημαντικά στιγμιότυπα

Οι μαθητές/τριες μέσω της χαρτογραφικής περιήγησης ανά διαμέρισμα σχηματίζουν μια ζωντανή εικόνα των προσκυνημάτων. Ταυτόχρονα, το μάθημα κερδίζει σε ζωντάνια και ενδιαφέρον με τη δημιουργία του διαδραστικού χάρτη και με τις παρατηρήσεις και τα σχόλια που γίνονται πάνω στο κείμενο των πηγών υποχωρεί η μηχανική μνήμη και οι μαθητές/τριες εθίζονται στη σύνθεση και δημιουργία πληροφοριών και υλικού.

4.4 Σχέση με άλλες ανοιχτές εκπαιδευτικές πρακτικές

Η παρούσα ανοικτή εκπαιδευτική πρακτική βασίστηκε στην αξιοποίηση ψηφιακού περιεχομένου. Η πρωτοτυπία της έγκειται στο γεγονός ότι η διαδικασία μάθησης προσπάθησε να συνδυάσει τις ψηφιακές πληροφορίες με τη χαρτογραφική περιήγηση και δημιουργήθηκαν αυθεντικές καταστάσεις μάθησης. Οι μαθητές/τριες ανέπτυξαν δεξιότητες αναζήτησης πληροφοριών, ενεργητικής εμπλοκής και συμμετοχικών διαδικασιών και ήρθαν σε επαφή με πολλαπλές αναπαραστάσεις της γνώσης, δίνοντας ευκαιρίες να ξεδιπλωθούν τα ταλέντα τους.

4.5 Αξιοποίηση, γενίκευση, επεκτασιμότητα

Η ανοιχτή αυτή εκπαιδευτική πρακτική μπορεί να συντελέσει στην ανάπτυξη ικανότητας κατασκευής, διάχυσης και προσαρμογής ψηφιακών εργαλείων που βοηθούν στην καλύτερη διδασκαλία της γεωγραφίας στην εκπαίδευση. Ακόμη, θα μπορούσε να αποτελέσει μέρος ενός ολοκληρωμένου project. Δύναται να επεκταθεί και να αξιοποιηθεί πρόσθετο υλικό από το Φωτόδεντρο και να διερευνηθεί πιο ολοκληρωμένα το περιεχόμενο και το μήνυμα κάθε θεομητορικής εορτής και Θεοτοκωνυμίου. Μπορεί

ακόμη να αξιοποιηθεί στο μάθημα των Εικαστικών αλλά και σε θέμα Ερευνητικής Εργασίας: π.χ. η Παναγία στη Λογοτεχνία, στα δημοτικά τραγούδια κ.ά.

4.Πρόσθετο υλικό που αξιοποιήθηκε

Αναφέρετε εδώ τυχόν πρόσθετο υλικό που αξιοποιήθηκε.

Βιβλία

Καψάλης, Α. (2006). Παιδαγωγική Ψυχολογία. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Κυριακίδη.

Μητροπούλου, Β. (2008). Το εκπαιδευτικό λογισμικό στη διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών, Θεσσαλονίκη: Βάνιας.

Μητροπούλου, Β. (2012). Το εκπαιδευτικό σενάριο με χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία των Θρησκευτικών. Στον Τιμητικό τόμο του καθηγητή Βασιλόπουλου, Χ., Αγωγή Αγάπης. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.

Χατζηδήμου, Δ. & Αναγνωστοπούλου, Μ. (2015). Οι ομάδες εργασίας των μαθητών στην εκπαίδευση. ΑΦΟΙ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε

Cope, B. & Kalantzis, M. (2000). A Pedagogy of multiliteracies. Designing social futures. In B. Cope & M. Kalantzis (Eds.), Multiliteracies: literacy learning and the design of social futures(pp. 9-37). New York: Routledge.

Frangoudaki, A. 2004. Educational challenges in the rapidly changing societies of today's Europe: the case of Greece. In: V. Koulaidis (Eds.), Quality of education. Teachers professional training and development. The European Union and the SE European Countries. Conference Proceedings (pp. 49-53). Athens: The Ministry of Education and Religious Affairs of Greece

Haklay, M., (1998), A Survey of Current Trends in Incorporating Virtual Reality and GIS, in Proceedings of GIS Research UK 1998, Edinburgh, UK, 1-2 April. pp. 10-6 –10-9.

Χάρτες

Δορυφορικός χάρτης της Ελλάδας: Ανακτήθηκε από:

<https://www.google.com/maps/place/%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1/@38.0358674,19.0362876,6z/data=!3m1!4b1!4m6!3m5!1s0x135b4ac711716c63:0x363a1775dc9a2d1d!8m2!3d39.074208!4d21.824312!16zL2ovMDM1cXk?authuser=0&entry=ttu>

Websites

Φωτόδεντρο, « Το βιβλίο με τα ονόματα της Παναγίας». Ανακτήθηκε στις 19/1/2024 από:

<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-5012>

Φωτόδεντρο, «Η Παναγία με τον Χριστό στην ανατολική τέχνη – Συλλογή εικόνων».

Ανακτήθηκε στις 19/1/2024 από:

<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-4445>

Φωτόδεντρο, «Η Παναγία με τον Χριστό στη δυτική τέχνη – Συλλογή εικόνων».

Ανακτήθηκε στις 19/1/2024 από:

<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-4870>

Toloudi Fotini: Practical Training of Future School History Teachers: Methodology of Observation. Ανακτήθηκε στις 3/2/2024 από

https://www.academia.edu/39708728/Practical_Training_of_Future_School_History_Teachers_Methodology_of_Observation

Αλμπανάκη Ξ. & Γκιούρα Χρ. (2016) “Η ψηφιακή χαρτογράφηση ως μέσο διδασκαλίας στο μάθημα των Θρησκευτικών”, 4ο Πανελλήνιο Εκπαιδευτικό Συνέδριο Κεντρικής Μακεδονίας “Αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στη διδακτική πράξη”, Θεσσαλονίκη, 8-10 Απριλίου 2016. σσ. 305-312. Ανακτήθηκε στις 19/1/2024 από

<http://4syn-thess2016.ekped.gr/psifiaki-chartografisi-meso-didaskalias-sto-mathima-ton-thriskeftikon/>

Λαμπρινός, Ν. (2015). “Οι τεχνολογίες των Γεωγραφικών Πληροφορικών Συστημάτων (ΓΣΠ) ως εργαλεία υποστήριξης της χωρικής σκέψης στο πλαίσιο της γεωγραφικής διερεύνησης“, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, 7 Μαρτίου 2015, Λευκωσία, Κύπρος.

Ανακτήθηκε στις 19/1/2024 από

https://www.researchgate.net/publication/289712446_Oi_technologies_ton_Geographikon_Systematon_Plerophorion_GSP_os_ergaleia_yposterixes_tes_chorikes_skepses_sto_plaisio_tes_geographikes_diereuneses

Λογισμικό

Λογισμικό κατασκευής διαδραστικού χάρτη : <http://www.arcgis.com/features/>

Ο τροχός των ονομάτων

<https://wheelofnames.com/el/>